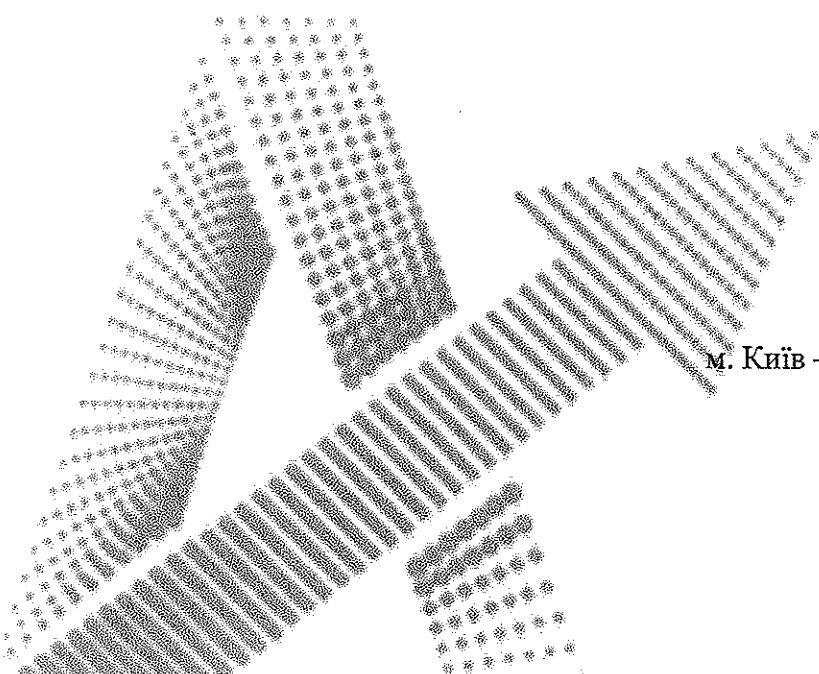

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ
приватного акціонерного товариства
«Експортно-кредитне агентство»
за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року

м. Київ – 2025

Зміст

Організаційна структура та опис діяльності підприємства	3
Результати діяльності.....	6
Ліквідність та зобов'язання	7
Екологічні аспекти	8
Соціальні аспекти та кадрова політика	9
Ризики.....	9
Дослідження та інновації.....	17
Фінансові інвестиції.....	17
Перспективи розвитку у 2025 році	17
Запобігання корупції.....	20
Відповідність Керівним принципам корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності, схваленим Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).....	20

Даний Звіт про управління приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року, складений відповідно до вимог статті 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982, пункту 140 Політики державної власності, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1369.

Організаційна структура та опис діяльності підприємства

Приватне акціонерне товариство «Експортно-кредитне агентство» (далі - ЕКА, Товариство, ПрАТ «Експортно-кредитне агентство») є експортно-кредитним агентством України, утвореним на виконання Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» (№1792-VIII від 20 грудня 2016 року, надалі – Закон №1792) (назва Закону №1792 в редакції Закону №2154-IX від 24 березня 2022 року) за рішенням Кабінету Міністрів України (Постанова №65 від 7 лютого 2018 року «Питання утворення Експортно-кредитного агентства»).

ЕКА є юридичною особою, створеною у формі приватного акціонерного товариства, засновником та акціонером якого є держава в особі Кабінету Міністрів України. Управління корпоративними правами у розмірі 100% статутного капіталу ЕКА здійснює Кабінет Міністрів України через уповноважений ним орган управління - Міністерство економіки України.

Розмір статутного капіталу Товариства становить 2000000000 (два млрд) гривень.

Дочірні компанії та філіали або інші відокремлені структурні підрозділи відсутні.

Юридична адреса Товариства: 01103, Україна, м. Київ, бульвар Миколи Міхновського, 28.

ЕКА є страховиком із спеціальним статусом, що здійснює діяльність на підставі ліцензії на здійснення діяльності ЕКА, що включає страхування, перестраховування, надання гарантій.

Державне регулювання та нагляд за діяльністю Товариства здійснює Національний банк України (НБУ) з урахуванням особливостей, встановлених Законом №1792.

Рішенням НБУ №21/224-рк від 06 лютого 2023 року Товариство включено до Державного реєстру фінансових установ.

Рішенням НБУ №21/2397-рк від 25 грудня 2023 року ухвалено видати Товариству безстрокову ліцензію на здійснення діяльності експортно-кредитного агентства, що включає страхування, перестраховування, надання гарантій.

Місією ЕКА є надання конкурентної переваги українському експортеру, беручи на себе його фінансові ризики.

Візія ЕКА

ЕКА прагне стати надійним центром фінансової підтримки українських експортерів.

Цінності ЕКА

- Сучасність — ми знаходимо найкращі рішення, поєднуючи міжнародний досвід та потреби українського бізнесу.
- Експертність — ми команда професіоналів, які прагматичні та постійно вдосконалюються.

- Прозорість — ми говоримо відверто та діємо відкрито.
- Клієнтоорієнтованість — ми розуміємо потреби, випереджаємо очікування та сприймаємо успіх експортера як власний.
- Відповідальність — ми виконуємо свої зобов'язання та провадимо діяльність, керуючись ризик-орієнтовним підходом та етичними принципами.

Мета Товариства

Головною метою діяльності ЕКА є стимулювання масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження.

Основні завдання Товариства

Основними завданнями Товариства станом на 31.12.2024 відповідно до Закону №1792 є: захист українських експортерів від ризику неплатежів та фінансових втрат, пов'язаних з виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), шляхом страхування, перестраховування та гарантування;

захист українських експортерів від ризику фінансових втрат, пов'язаних з інвестиціями у створення об'єктів та інфраструктури, необхідних для розвитку переробної промисловості та експорту товарів (робіт, послуг) українського походження, шляхом страхування, перестраховування;

впровадження сучасних фінансових технологій у зовнішній торгівлі та механізмів підтримки експорту шляхом страхування, перестраховування та гарантування;

розвиток експорту товарів (робіт, послуг) українського походження, підвищення конкурентоспроможності товарів (робіт, послуг) українського походження на світових ринках;

участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;

співпраця з міжнародними та іноземними фінансовими організаціями, урядами іноземних держав, іноземними банками та експортними агентствами, у тому числі для акумуляції міжнародної фінансової допомоги, забезпечення зростання експорту та економіки України, виконання боргових зобов'язань ЕКА.

Предмет діяльності Товариства

ЕКА провадить свою діяльність із страхування, перестраховування та надання гарантій відповідно до Закону №1792 та нормативно-правових актів, прийнятих для реалізації положень зазначеного закону, статуту ЕКА, внутрішніх документів Товариства, що станом на 31.12.2024 включає такі види діяльності:

1) страхування та перестраховування експортних кредитів, а також страхування та перестраховування від воєнних та/або політичних ризиків кредитів українських суб'єктів господарювання, пов'язаних з інвестиціями у створення об'єктів та інфраструктури, необхідних для розвитку переробної промисловості та експорту товарів (робіт, послуг) українського походження;

2) страхування та перестраховування факторингу;

3) страхування та перестраховування зовнішньоекономічних договорів (контрактів);

- 4) страхування та перестрахування прямих інвестицій з України, а також страхування та перестрахування прямих інвестицій в Україну від воєнних та/або політичних ризиків;
- 5) страхування та перестрахування акредитивів;
- 6) страхування та перестрахування договірних банківських гарантій;
- 7) надання зустрічних гарантій банкам українських експортерів;
- 8) участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;
- 9) консультаційна діяльність;
- 10) інші види діяльності із страхування та перестрахування, що не суперечать меті діяльності ЕКА.

На ЕКА не поширюються вимоги Закону України "Про управління об'єктами державної власності" щодо обов'язкової виплати дивідендів.

Конкурентоспроможність

Закон №1792 - не запроваджує виключності послуг, які надаються Товариством, окрім надання послуг з державною підтримкою.

Разом з тим, конкурентами Товариства надалі є:

- страхові компанії, що здійснюють страхування торгових кредитів (дебіторської заборгованості) українських експортерів;
- програма надання державних гарантій на портфельній основі, що здійснюється на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. №723 «Деякі питання надання державних гарантій на портфельній основі»;
- інші програми надання фінансових інструментів на портфельній основі (Європейського Інвестиційного Банку, Європейського Інвестиційного Фонду);
- інші види забезпечення.

Організаційна структура Товариства

Органами управління Товариства є:

- загальні збори акціонерів;
- наглядова рада;
- правління.

Загальні збори акціонерів є вищим органом управління ЕКА. Функції загальних зборів акціонерів Товариства здійснює уповноважений орган управління – Міністерство економіки України.

Наглядова рада є колегіальним органом, що в межах компетенції, визначеної Законами України "Про акціонерні товариства" і "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності" та Статутом Товариства, здійснює управління Товариством, а також контролює та регулює діяльність правління.

Правління є постійно діючим колегіальним виконавчим органом Товариства, що здійснює керівництво поточною діяльністю та несе відповідальність за ефективність його роботи.

Станом на 31 грудня 2024 року організаційна структура ЕКА сформована наступним чином:

- загальні збори акціонерів;
- наглядова рада Товариства та комітети, утворені наглядовою радою (комітет з питань аудиту, комітет з питань призначень та винагороди);
- правління Товариства;
- особи, що підпорядковуються безпосередньо наглядовій раді Товариства: головний комплаєнс-менеджер, головний ризик-менеджер, головний внутрішній аудитор, корпоративний секретар;
- підрозділи, що підпорядковуються голові правління, його заступнику та членам правління відповідно до розподілу повноважень:

управління продажів;

управління маркетингу та публічних комунікацій;

управління розвитку бізнесу;

відділ з питань міжнародного співробітництва;

юридичне управління;

управління моніторингу;

відділ фінансового моніторингу;

радники;

управління фінансів;

управління забезпечення діяльності;

департамент управління ризиками;

управління андеррайтингу;

управління перестраховування.

Результати діяльності

У 2024 році ЕКА застрахувало кредитні договори експортерів обсягом 1,04 млрд грн, в тому числі 2 договори страхування інвестиційних кредитів від військових та політичних ризиків на загальну суму 15 млн. грн., договори зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств обсягом 120,55 млн грн, 1 договір страхування банківських гарантій/контргарантій і підтримало сумарно 7,53 млрд грн експорту товарів і послуг.

Страхова відповідальність ЕКА станом на кінець року складала 950,17 млн грн, а одна гривня страхової відповідальності конвертувалася таким чином у 7,52 грн майбутньої експортної виручки.

Завдяки співпраці з ЕКА український бізнес у 2024 році зберіг і створив 3098 робочих місць.

Станом на 1 січня 2025 року ЕКА співпрацює з одинадцятьма українськими банками, які надають фінансування експортерам під страхове покриття агентства за індивідуальним принципом або за програмою портфельного страхування. Серед них у 2024 році найбільші обсяги експорту підтримали Укргазбанк (2,91 млрд грн), ПУМБ (1,79 млрд. грн.) та МТБ БАНК (0,98 млрд грн). Лідерами за сумою виданих експортних кредитів є: Укргазбанк (364,7 млн грн), Ощадбанк (208,1 млн грн) та ПУМБ (131,00 млн. грн)

Найбільш активно у 2024 році користувалися можливостями, які надає експортерам співпраця з ЕКА та банками, у м. Києві (3,85 млрд грн майбутньої експортної виручки), Львівській області (1,27 млрд. грн.) та Вінницькій області (702,8 млн грн).

Найбільше продукції українські виробники, застраховані в ЕКА, продавали своїм клієнтам з Польщі, Азербайджану та Об'єднаним Арабським Еміратам, а найбільше експортованих товарів належали до продукції молока та молочних продуктів, деревини та виробів з деревини, та продукти переробки овочів.

За даними річної фінансової звітності за 2024 рік Товариство отримало чистий прибуток у розмірі 261 725 тис грн. Цей показник на 108 316 тис грн більше прибутку попереднього 2023 року (153 409 тис грн).

Ліквідність та зобов'язання

Обсяг власних високоліквідних активів (грошових коштів) складає 781,95 млн грн або 24,2% загальної вартості активів Товариства станом на 31.12.2024. Зважаючи на обсяг наданої на таку дату страхової відповідальності ризик ліквідності є прийнятним.

Товариство здійснює моніторинг банків, в яких розміщені кошти. Майже всі банки, крім ПАТ «МТБ БАНК», визначені НБУ системно важливими, що мінімізує ризики Товариства з точки зору розміщення коштів в цих банківських установах, оскільки за цими банками здійснюється посилений банківський нагляд з боку регулятора.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про збільшення статутного капіталу приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» від 29.03.2021 №268 (далі – Постанова №268) статутний капітал Товариства збільшено на суму 1 800 000 тис грн шляхом емісії 1 800 000 додаткових акцій існуючої номінальної вартості 1 000 гривень. На виконання Постанови №268 Міністерством фінансів України для забезпечення придбання акцій додаткової емісії приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» 10 червня 2021 року було випущено облігації внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) в кількості 1 800 000 шт. за міжнародним номером UA4000218572 номінальної вартість одного ОВДП – 1 000,00 грн терміном обігу – 5 382 дні (дата погашення – 05.03.2036).

Обсяг ОВДП (за справедливою вартістю) складає 1 544,29 млн грн або 48% загальної вартості активів Товариства на 31.12.2024.

Товариство визначає вартість ОВДП, якими сплачено за акції додаткової емісії, за справедливою вартістю без урахування накопиченого купонного доходу за даними статистики Національного банку України щодо визначення справедливої вартості ОВДП. У 2024 році загальний сукупний збиток від такої переоцінки зазначених ОВДП склав 0,07 млн грн, за 2023 рік – сукупний дохід у 129,4 млн грн, а загалом від початку випуску – збиток у 255,7 млн грн.

Уцінка ОВДП суттєво впливає на власний капітал Товариства, що в результаті суттєво знижує потенціал Товариства щодо здійснення своєї діяльності в частині страхування. Так відповідно до вимог Постанови НБУ № 351 Товариство має обмежувати свою страхову діяльність (відповідальність) в рамках власного капіталу для того, щоб відповідати вимогам прийнятності в якості забезпечення договору страхування Товариства. Уцінка ОВДП наражає Товариство на ризик скорочення страхової діяльності (надання послуг) в разі суттєвого зниження вартості ОВДП та відповідно власного капіталу Товариства.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану Товариство не може використовувати операції репо з зазначеними ОВДП задля виконання зобов'язань за договорами страхування при настанні страхового випадку. Для виконання зобов'язань за договорами страхування Товариство має взяти кредит під заставу ОВДП чи продати/монетизувати такі цінні папери. Наявні у Товаристві ОВДП випущені строком більше 14 років та мають низьку ринкову привабливість, зважаючи на стан вторинного ринку ОВДП (номінальна доходність – 9,20%). Тому зазначені фактори наражають на ризик сплати відсотків за ставкою близькою до облікової ставки НБУ (станом на дату подання цього звіту ставка має тенденцію до збільшення та становить 14,5%) на період процедури отримання коштів за регресом по договорам страхування (у тому числі іноземних компаній) або продажу частини таких цінних паперів з суттєвим дисконтом, що в обох випадках призведе до збитків Товариства.

Товариство станом на останній день кожного кварталу має дотримуватися нормативу достатності капіталу та платоспроможності (НДКП), визначений НБУ. Станом на 31.12.2024 НДКП становив 975,3 млн грн.

Сума прийнятних активів Товариства, яка має перевищувати НДКП, станом на 31.12.2024 становила 2 288,8 млн грн і відповідно було дотримано НДКП.

Поточна заборгованість за товари, роботи, послуги визнається і первісно оцінюється за собівартістю, що є справедливою вартістю компенсації, яка має бути передана в майбутньому за отримані товари, роботи, послуги. Надалі зобов'язання, що класифікуються як фінансові інструменти та із фіксованими термінами погашення, переоцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки. Амортизована вартість розраховується з урахуванням будь-яких витрат на операції та будь-якого дисконту або премії на момент погашення.

Станом на 31.12.2024 поточна короткострокова кредиторська заборгованість складає 660 тис грн, з яких:

429 тис грн - кредиторська заборгованість за страховою діяльністю (попередньо сплачені страхові платежі - 415 тис грн, зайво сплачені платежі з ПДВ -14 тис грн);

148 тис грн - поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (за комунальні та депозитарні послуги);

83 тис грн - поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці

Екологічні аспекти

Товариство декларує, що невід'ємною умовою сталого економічного та соціального розвитку України є охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини.

ЕКА турбується про захист навколишнього середовища та здійснює свою діяльність таким чином, щоб не призводити до нанесення прямих або опосередкованих збитків навколишньому природному середовищу.

Приймаючи до уваги, що Товариство не є виробничим підприємством, відповідно, не має прямих екологічних аспектів.

Товариство підтримує концепцію створення «зеленого офісу» та забезпечує здійснення організаційних дій і поведінкових звичок, які складаються з мотиваційних та технічних заходів, що покликані допомагати працівникам дбайливо ставитися до ресурсів офісу, підвищувати корпоративну культуру.

Соціальні аспекти та кадрова політика

На початок 2024 року чисельність персоналу Товариства становила 38 працівників, на кінець 2024 року - 38 працівників. Середня облікова чисельність працівників у 2024 році становить 33 працівника.

Однією з гарантій захисту інтересів і прав працівників Товариства є Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» від 05 травня 2021 року (у редакції, схваленій протоколом загальних зборів трудового колективу від 29.03.2024 №2), який містить положення про оплату праці, соціальні пільги, зобов'язання у сфері охорони праці та навчання персоналу.

Протягом звітного періоду заробітна плата працівникам Товариства виплачувалась у терміни, встановлені законодавством України, затримки у виплаті зарплати та інших нарахувань – відсутні.

Кадрова політика Товариства забезпечує рівні можливості працевлаштування. Підбір працівників на вакантні посади здійснюється шляхом вибору кандидатів з числа претендентів за результатами інтерв'ю, в процесі якого виконується аналіз відповідності кандидата кваліфікаційним вимогам до посади.

Взаємовідносини між працівниками Товариства, незалежно від займаної посади або сфери діяльності, будуються на принципах взаємної поваги та взаємодопомоги, відкритості та доброзичливості, командної роботи та орієнтації на співпрацю.

Ризики

За період діяльності Товариства у 2024 році вдосконалені підходи до оцінки ризиків та імплементовано ризик-орієнтований підхід під час надання профільних послуг.

Так, запроваджено ряд внутрішніх нормативних документів, що стосується побудови та регламентують функціонування системи внутрішнього контролю та ризик – менеджменту. Зокрема, розроблено та затверджено Положення про управління ризиком ліквідності приватного акціонерного товариства “Експортно-кредитне агентство”, Положення про управління операційним ризиком приватного акціонерного товариства “Експортно-кредитне агентство”, Політика з андеррайтингу приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство», Положення про страхові резерви приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство», Положення про управління ризиком капіталу приватного акціонерного товариства “Експортно-кредитне агентство”, Декларація схильності до ризиків приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство», Положення про страхові (технічні) резерви приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне

агентство». Крім того, оновлені та затверджені у новій редакції Стратегія управління ризиками ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» та Політика управління ризиками ПрАТ «Експортно-кредитне агентство».

Паралельно із впровадженням внутрішніх нормативних документів, Товариство здійснює на постійній основі моніторинг наявних та дослідження потенційних ризиків, що можуть суттєво вплинути на діяльність Товариства, та, в разі необхідності, реалізовує необхідні заходи для мінімізації їх впливу. Здійснюється перевірка адекватності страхових зобов'язань.

Протягом 2024 року Товариство здійснювало операційну діяльність з урахуванням поточних умов та дії воєнного стану в Україні. Так, Україна продовжує зазнавати катастрофічних, у тому числі й економічних втрат через повномасштабне вторгнення Російської Федерації.

Повномасштабна воєнна агресія має суттєвий вплив на діяльність українських експортерів, що безпосередньо впливає на діяльність Товариства шляхом скорочення потенційних клієнтів.

Погіршення безпекової ситуації, збільшення обстрілів енергетичних об'єктів та їх тривале відновлення, подальше зростання витрат бізнесу на оплату праці, енергозабезпечення та логістику, пришвидшення інфляції, зниження інвестиційного попиту, дефіцит кваліфікованих кадрів, а також сезонність стримували економічну активність та негативно впливали на оцінки підприємств усіх секторів. Про це свідчить індекс очікувань ділової активності (ІОДА), який все ще знаходиться нижче нейтрального рівня (50 пунктів) та лише у березні – квітні 2024 року він становив вище 52 пунктів. Найнижчий рівень ІОДА був відмічений у січні 2024 року (41 пункт) та у червні 2024 року (43,6 пунктів), на кінець IV кварталу 2024 року він повернувся майже до рівня грудня 2023 року (45,7 пунктів) і становив 45,9 пунктів.

Незважаючи на загальні песимістичні прогнози розвитку економіки та наявний реальний спад показників ряду відповідних галузей, Товариству вдалося наростити портфель страхової відповідальності (+14,2%) та реалізувати окремі проекти, направлені на підтримку експорту нашої країни.

Так, станом на 31.12.2024 сформовано портфель страхової відповідальності у розмірі 950,17 млн грн екв. за наступною продуктовою структурою:

портфельне страхування експортних кредитів – 427,1 млн грн екв. (44,95% загального обсягу відповідальності);

індивідуальне страхування експортних кредитів – 503,2 млн грн екв. (52,96% загального обсягу відповідальності), у тому числі 15 млн грн від воєнно-політичних ризиків (1,58% загального обсягу відповідальності);

страхування зобов'язань виконання експортного контракту (страхування ЗЕД) – 2,37 млн грн екв. (0,25% загального обсягу відповідальності);

страхування банківських гарантій/контргарантій – 17,5 млн грн екв. (1,84% загального обсягу відповідальності).

Історичні значення деяких показників зазначені у Таблиці 1.

Таблиця 1

Показник	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.04.2024	01.07.2024	01.10.2024	01.01.2025
Власний капітал Товариства, тис. грн	2 066 273	1 763 018	2 045 859	2 016 474	2 157 506	2 178 553	2 307 155
Обсяг власних коштів – високоліквідних активів (грошові кошти), тис. грн	245 489	386 232	578 137	657 416	652 690	743 778	781 952
Сумарний розмір страхової відповідальності (власне утримання), тис. грн:							
у т. ч. за портфельними експортними кредитами, тис. грн	–	130 922	378 578	377 732	333 584	366 918	427 107
у т. ч. за індивідуальними експортними кредитами, тис. грн	1 105	101 536	333 445	337 766	290 047	452 497	488 188
у т. ч. за інвестиційними кредитами, тис. грн	–	–	–	–	–	9 000	15 000
у т. ч. за ЗЕД, тис. грн	4 836	21 419	16 617	3 830	3 212	3 405	2 373
у т. ч. за наданими гарантіями/контргарантіями, тис. грн	–	–	–	–	–	–	17 504
Обсяг сформованих страхових (технічних) резервів, тис. грн	1 631	16 320	26 603	8 602	8 078	10 763	24 127
у т. ч. резерв незароблених премій – РНП), тис. грн	17	2 457	6 469	7 007	5 315	9 364	10 603
у т. ч. резерв заявлених, але не виплачених збитків (РЗНЗ, RBNS) з врахуванням маржі ризику, тис. грн	1 614	13 378	19 469	406	1 523	0,0	12 725
у т. ч. резерв збитків, які виникли, але не заявлені (РВНЗ, IBNR) з врахуванням маржі ризику, тис. грн	–	485	665	1 189	1 240	1 399	799
Співвідношення страхової відповідальності до власного капіталу (рівень левериджу), %	0,3	14	36	36	29	38	41
Співвідношення високоліквідних активів (грошових коштів) до страхової відповідальності	41x	1,5x	0,8x	0,9x	1x	0,9x	0,8x
Покриття страхової відповідальності сформованими страховими резервами, %	27,5	6,4	3,7	1,2	1,3	1,3	2,5

Договори страхування у 2024 році уклалися з урахуванням встановлених лімітів концентрації страхової відповідальності у розрізі контрагентів (експортерів, банків-страхувальників, іноземних покупців), валют страхування, рейтингу країни за ОЕСР, ризику іноземного покупця, класифікації боржників у портфелях кожного окремого банку. Фактичні значення даних показників станом на 31.12.2024 знаходилися у межах встановлених допустимих значень.

Товариство має високий потенціал для здійснення операцій зі страхування, зважаючи, що лише 41% капіталу завантажено операціями зі страхування. Але, слід звернути увагу, що високоліквідні активи Товариства не покривають страховий портфель в повній мірі.

Андерайтинговий ризик Товариства

З точки зору андерайтингового ризику, Товариство визначає такі ризики:

– ризик за преміями і резервами — ризик виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів, або виникнення несприятливої зміни вартості страхових зобов'язань, викликаний коливаннями частоти настання, середніх розмірів та розподілу настання страхових випадків, а також строків їх урегулювання та розмірів страхових виплат за ризиками страхування;

– катастрофічний ризик — ризик виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів, або виникнення несприятливої зміни вартості страхових зобов'язань, спричинений значною невизначеністю припущень під час формування страхових тарифів (або визначення розмірів страхових платежів) і формування технічних резервів, пов'язаних із надзвичайними або винятковими подіями (включаючи воєнно-політичні події та їх наслідки);

– ризик збільшення витрат на ведення справи — ризик, викликаний зростанням видатків, пов'язаних з обслуговуванням договорів страхування та перестраховування;

– ризик припинення дії договорів страхування — ризик виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів, або виникнення несприятливої зміни вартості страхових зобов'язань, викликаний змінами рівня та коливань розірвання, редукування, поновлення, відмови від договорів страхування;

– ризик дефолту контрагента — ризик виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів, або виникнення несприятливої зміни вартості страхових зобов'язань, викликаний невиконанням контрагентом своїх контрактних зобов'язань;

– ризик концентрації страхового портфеля — ризик втрат або несприятливої зміни вартості страхових зобов'язань, пов'язаний з одночасним настанням страхової події щодо низки великих індивідуальних застрахованих об'єктів та (або) ризиків.

Зважаючи на обсяг та структуру портфелю договорів страхування Товариства андерайтинговий ризик станом на 31.12.2024 є прийнятним.

Положенням про страхові тарифи приватного акціонерного «Експортно-кредитне агентства» визначено специфіку встановлення тарифу для договорів страхування на портфельній основі для короткострокових кредитів у період дії правового режиму воєнного стану та впродовж 60 днів після його припинення чи скасування. Не зважаючи на те, що визначення тарифу в розмірі 0,6% для операцій страхування портфельним методом (якщо період страхування за окремим експортним кредитом не перевищує або дорівнює 365 (триста шістьдесят п'ять) календарних днів) можливе лише у період дії правового режиму воєнного стану та впродовж 60 днів після його припинення чи скасування, це підвищує привабливість договору страхування портфельним методом Товариства для банків та їх контрагентів-експортерів для здійснення операцій з кредитування. Однак це наражає Товариство на андерайтинговий ризик у частині можливого зростання видатків, пов'язаних з обслуговуванням договорів страхування (НВС) у разі здійснення врегулювання збитків за заявленими вимогами за таким продуктом.

З метою мінімізації цього ризику за згаданим продуктом Товариством встановлено для банків-страхувальників обмеження та вимоги до прийнятного фінансового стану позичальників на рівні не нижче 6 класу позичальника відповідно до вимог Постанови НБУ №351 від 30.06.2016 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру

кредитного ризику за активними банківськими операціями» (далі – Постанова НБУ №351) та ліміти на обсяги заборгованості за експортними кредитами як за договорами так і в цілому за портфелем банків-страхувальників. Товариством здійснюється постійний моніторинг щодо якості експортних кредитів, які страхуються портфельним методом, та своєчасне реагування в частині комунікації з банком-страхувальником у разі виявлення ознак погіршення якості відповідних кредитів, забезпечується своєчасне та адекватне формування страхових (технічних) резервів за кредитами, за якими відбувається зміна (погіршення) фінансового стану позичальників банків-страхувальників (гірше 6 класу) або за якими наявні нерегульовані або частково нерегульовані події, що мають ознаки страхового випадку.

Ризик ліквідності та ризик капіталу

Обсяг власних високоліквідних активів (грошових коштів) складає 781,95 млн грн або 24,2% загальної вартості активів Товариства станом на 31.12.2024. Зважаючи на обсяг наданої на таку дату страхової відповідальності ризик ліквідності є прийнятним.

Товариство здійснює моніторинг банків, в яких розміщені кошти. Майже всі банки, крім ПАТ «МТБ БАНК», визначені НБУ системно важливими, що мінімізує ризики Товариства з точки зору розміщення коштів в цих банківських установах, оскільки за цими банками здійснюється посилений банківський нагляд з боку регулятора.

Обсяг ОВДП (за справедливою вартістю) складає 1 544,29 млн грн або 48% загальної вартості активів Товариства на 31.12.2024.

Товариство визначає вартість ОВДП, якими сплачено за акції додаткової емісії, за справедливою вартістю без урахування накопиченого купонного доходу за даними статистики Національного банку України щодо визначення справедливої вартості ОВДП. У 2024 році загальний сукупний збиток від такої переоцінки зазначених ОВДП склав 0,07 млн грн, за 2023 рік – сукупний дохід у 129,4 млн грн, а загалом від початку випуску – збиток у 255,7 млн грн.

Уцінка ОВДП суттєво впливає на власний капітал Товариства, що в результаті суттєво знижує потенціал Товариства щодо здійснення своєї діяльності в частині страхування. Так відповідно до вимог Постанови НБУ № 351 Товариство має обмежувати свою страхову діяльність (відповідальність) в рамках власного капіталу для того, щоб відповідати вимогам прийнятності в якості забезпечення договору страхування Товариства. Уцінка ОВДП наражає Товариство на ризик скорочення страхової діяльності (надання послуг) в разі суттєвого зниження вартості ОВДП та відповідно власного капіталу Товариства.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану Товариство не може використовувати операції РЕПО з зазначеними ОВДП задля виконання зобов'язань за договорами страхування при настанні страхового випадку. Для виконання зобов'язань за договорами страхування Товариство має взяти кредит під заставу ОВДП чи продати/монетизувати такі цінні папери. Наявні у Товаристві ОВДП випущені строком більше 14 років та мають низьку ринкову привабливість, зважаючи на стан вторинного ринку ОВДП (номінальна дохідність – 9,20%). Тому зазначені фактори наражають на ризик сплати відсотків за ставкою близькою до облікової ставки НБУ (станом на дату подання цього звіту ставка має тенденцію до збільшення та становить 14,5%) на період процедури отримання коштів за регресом по договорам страхування (у тому числі іноземних компаній) або продажу частини таких цінних паперів з суттєвим дисконтом, що в обох випадках призведе до збитків Товариства.

Товариство станом на останній день кожного кварталу має дотримуватися нормативу достатності капіталу та платоспроможності (НДКП), визначений НБУ. Станом на 31.12.2024 НДКП становив 975,3 млн грн. Сума прийнятних активів Товариства, яка має перевищувати НДКП, станом на 31.12.2024 становила 2 288,8 млн грн і відповідно було дотримано НДКП.

Регуляторні ризики

Відповідно до частини 1 статті 2 Закону №1792, Товариство створене для стимулювання експорту товарів (робіт, послуг) українського походження та на добровільних засадах здійснює страхування, перестраховування, надає гарантії за договорами, які забезпечують розвиток експорту, а також бере участь у реалізації програми часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами.

Товариство в процесі співпраці з експортерами зіткнулось з питанням валютного нагляду за операціями з експорту та імпорту товарів, передбаченого статтею 11 Закону України «Про валюту та валютні операції» в частині встановлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів та порушення резидентами строку розрахунків, що тягне за собою нарахування пені за кожний день прострочення в розмірі 0,3 % від суми недержаних грошових коштів за договором згідно п. 5 статті 13 Закону України «Про валюту і валютні операції».

У разі настання страхового випадку та отримання страхового відшкодування експортером, збитки експортера покриваються Товариством, але банки не мають підстав для завершення валютного нагляду, оскільки відсутні правові підстави такого закриття, що у свою чергу нівелює концепцію державної підтримки експортерів.

Відповідно до пп. 6 п. 9 глави 3 «Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів», затвердженої постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 №7, завершення банком валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків у разі заміни кредитора в зобов'язанні здійснюється після зарахування на поточний рахунок резидента - нового кредитора в банку грошових коштів, що надійшли від нерезидента-боржника за поставлений резидентом - первісним кредитором товар.

Відповідно до статті 993 Цивільного кодексу України, до страховика, який виплатив страхове відшкодування за договором майнового страхування, у межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за завдані збитки.

Дані регуляторні аспекти суттєво стримують розвиток направлення діяльності Товариства на страхування відповідальності іноземного покупця по контрактам зовнішньо-економічних договорів українських виробників та експортерів. У зв'язку із цим Товариство ініціювало внесення змін до нормативно-правових актів Національного банку України, а саме до «Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів» затвердженої постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 7, в частині припинення валютного нагляду за операціями з експорту та імпорту товарів у разі сплати страхового відшкодування Товариством на користь експортера.

Іншим зовнішнім ризиком для Товариства, що обмежує обсяг надання послуг Товариством, є ускладнена можливість здійснення перестраховування ризиків.

Пунктом 4.3 Політики перестраховування приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство», затвердженої наглядовою радою 08.08.2023 (протокол №3), передбачено, якщо страхова сума за окремим предметом договору страхування перевищує 10 відсотків загальної суми сплаченого статутного капіталу і сформованих вільних резервів та страхових резервів, Товариство зобов'язане укласти договір перестраховування для забезпечення виконання боргових зобов'язань за таким договором страхування.

Відсутність перестраховування наражає Товариство на ризик втрати капіталу та знижує можливості його збереження та ефективного використання.

Товариство не має діючих програм перестраховування. Основною причиною є недостатній обсяг статистичної інформації щодо страхового портфелю Товариства, необхідний перестраховикам, а також наявні економічні ризики, пов'язані з триваючою війною, що робить процес перестраховування складнішим і дорожчим. Проте, навіть у разі подолання зазначених перепон, практична закупівля послуг перестраховування була б неможлива через наявність законодавчих бар'єрів, а саме необхідність застосування положень Закону України «Про публічні закупівлі».

Операційні ризики

Товариство здійснює на постійні основні моніторинг потенційних ризиків, що можуть суттєво вплинути на діяльність Товариства, та в разі необхідності реалізовує необхідні заходи для мінімізації їх впливу, відповідно. Положенням про управління операційним ризиком Товариства регламентується процес контролю за рівнем операційного ризику, який здійснюється із застосуванням інструментів, до яких відноситься ведення бази подій операційних ризиків, моніторинг за ключовими показниками операційного ризику та інші.

Протягом 2024 року Товариство здійснювало свою операційну діяльність з урахуванням поточних умов воєнного стану в Україні. Так усі критичні процеси працюють у стандартному режимі та за необхідності можуть функціонувати у віддаленому режимі роботи працівників.

На поточний момент з точки зору операційної діяльності Товариством вжито всіх необхідних заходів з метою забезпечення операційної діяльності Товариства, зважаючи на дію воєнного стану в Україні. Товариство працює через: хмарні сервіси MS Office, які забезпечують функціонування Товариства та зберігають всю інформацію щодо діяльності Товариства – основним ризиком є міжнародні кібератаки хмар; власні сервіси (власний сервер), які забезпечують розміщення програмного забезпечення для подання статистичної та податкової звітності та ведення бухгалтерського обліку – основним ризиком є зникнення світла, зникнення інтернет каналу та фактичне знищення.

Протягом 2024 року зафіксовані наступні події операційного ризику:

у II кварталі зафіксовано одну подію операційного ризику, яка пов'язана з сервісом електронного документообігу Document.Online. Виникла помилка при спробі отримати статус сертифікату за протоколом OSCP Code:81, що унеможливило підпис документів. Простої системи тривав близько 3 годин (09:00-12:00). Грошових витрат Товариство не понесло;

у III кварталі зафіксовано одну подію операційного ризику, яка пов'язана з невідповідністю відображення певних показників у файлі звітності «Показники діяльності» за II квартал 2024 року. Дана подія не несе впливу на розрахунок будь-яких показників діяльності Товариства. Грошових витрат Товариство не понесло;

у IV кварталі зафіксовано дві події операційного ризику – відсутність доступу до мережі Інтернет протягом однієї години та подія, пов'язана зі недотриманням рішення правління. Дані події не несуть впливу на розрахунок будь-яких показників діяльності Товариства. Грошових витрат Товариство не понесло. Система внутрішнього контролю забезпечила своєчасне виявлення та реагування на інциденти.

Тип події	Первісна оцінка збитку	Потенційні збитки	Фактичні збитки
Унеможливлення діяльності та функціонування систем	0 грн	0 грн	0 грн
Управління процесами	0 грн	Заходи впливу зі сторони НБУ (застереження, штраф)	0 грн
Унеможливлення діяльності та функціонування систем	0 грн	0 грн	0 грн
Управління процесами	0 грн	8 732 грн	0 грн

Ключові індикатори операційного ризику за рік знаходилися переважно у зеленій зоні, крім показника «Некерований простій ДО» (зафіксований простій операційної системи на три години через технічні роботи).

В цілому, зважаючи на стан та обсяг зовнішніх ризиків діяльності Товариства, системні дії щодо розбудови ризик-орієнтовної діяльності, відсутність суттєвих концентрацій ризику у структурі зобов'язань Товариства, є безумовні підстави оцінювати наявні ризики діяльності Товариства як контрольовані та стримані.

Комплаєнс-ризики

Управління комплаєнс-ризиком є складовою системи управління ризиками ЕКА.

Комплаєнс-ризики (далі - КР) – імовірність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання Товариством вимог нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішніх нормативних документів.

Функціонування системи комплаєнс-контролю в Товаристві ґрунтується на ризик-орієнтованому підході, відповідно до якого Товариство визначає пріоритетні напрями комплаєнс, зосереджуючи основні зусилля на управлінні найбільш суттєвими КР.

Основною метою управління КР є забезпечення успішного функціонування Товариства, збереження і підтримання його ділової репутації на високому рівні, мінімізація впливу КР на фінансовий результат чи репутацію Товариства, а також створення умов, що перешкоджають залученню працівників Товариства до незаконної діяльності.

Товариством організовано систему управління КР, яка базується на розподілі обов'язків між підрозділами Товариства з використанням принципу трьох рівнів контролю.

Основними інструментами управління КР є:

- організація самооцінки та формування звітності з питань управління КР;
- регламентація процедур комплаєнс-контролю із визначенням ролі та місця працівників у системі комплаєнс-контролю;

- підготовка працівників з питань комплаєнс, що включає навчання, підвищення кваліфікації працівників з питань комплаєнс, консультування та надання роз'яснень керівникам та іншим працівникам щодо існуючих правил, стандартів, практик при організації та здійснення комплаєнс-контролю;

- розвиток комплаєнс-культури, проведення відкритих обговорень, навчання;
- підготовка управлінської звітності з питань комплаєнс;
- тощо.

У 2024 році Товариство не зазнавало фінансових чи репутаційних втрат внаслідок реалізації комплаєнс-ризиків.

Дослідження та інновації

ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» не здійснює діяльність у сфері досліджень та інновацій.

Фінансові інвестиції

Відповідно до Постанови №268 статутний капітал Товариства збільшено на суму 1 800 000 тис грн шляхом емісії 1 800 000 додаткових акцій існуючої номінальної вартості 1 000 гривень. На виконання Постанови №268 Міністерством фінансів України для забезпечення придбання акцій додаткової емісії приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» 10 червня 2021 року було випущено облигації внутрішньої державної позики в кількості 1 800 000 шт. за міжнародним номером UA4000218572:

- номінальна вартість одного ОВДП – 1 000,00 грн;
- загальна номінальна вартість – 1 800 000 000,00 грн;
- термін обігу – 5 382 дні;
- розмір купонного доходу на 1 ОВДП – 46,00 грн;
- виплата купонного доходу – 2 рази на рік (182 дні);
- дата погашення – 05.03.2036.

Товариство класифікує всі 100% ОВДП ISIN №UA4000218572 як необоротні активи, які оцінюються за справедливою вартістю відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності 9 Фінансові інструменти. Товариство обліковує зазначені ОВДП за справедливою вартістю враховуючи прибутки/збитки від переоцінки за справедливою вартістю відповідно до МСФЗ 9 через інший сукупний дохід, де частина визнається у поточних доходах/ витратах.

Станом на 31 грудня 2024р. за даними НБУ справедлива вартість (курс) одного цінного папера UA4000218572 без урахування накопиченого купонного доходу становить 857,94 грн. Переоцінена вартість 1 800 000 шт. ОВДП станом на 31 грудня 2024 року становить 1 544 292 тис грн.

Надходження грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності складають 167 116 тис. грн та включають:

- 165 600 тис. грн купонний дохід за ОВДП, якими сплачено акціонером вартість акцій Товариства додаткової емісії;

- 1 516 тис. грн - відсотки, отримані Товариством від коштів, що розміщені на банківських депозитах терміном більше 3-х місяців.

Перспективи розвитку

Рішенням наглядової ради Товариства від 26.06.2024 (протокол №13) затверджено Стратегічний план розвитку приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» на 2025-2029 роки (далі – Стратегія). Стратегією визначено такі стратегічні напрями розвитку Товариства:

- 1) розбудова інструментів фінансової підтримки, у тому числі захисту від воєнних та політичних ризиків, задля відновлення та зростання експорту;
- 2) інтеграція у міжнародне середовище фінансової підтримки експорту;
- 3) інституціоналізація з метою ефективної підтримки експорту.

Стратегією визначені ключові індикатори (кількісна оцінка), досягнення яких сприятиме реалізації зазначених стратегічних напрямів. Відповідно до ключових індикаторів Стратегії у 2025 році завданнями Товариства є:

- затвердження внутрішнього документу щодо порядку оцінки потреб ринку;
- забезпечення доступності укладення договорів страхування шляхом приєднання до публічної оферти;
- затвердження внутрішнього документу щодо порядку роботи з посередниками;
- затвердження маркетингової та комунікаційної стратегій;
- здійснення щонайменше 20 маркетингових заходів самостійно і з залученням матеріально-технічної допомоги;
- участь у щонайменше 2 засіданнях робочих груп щодо експортних кредитів та експортних гарантій ОЕСР;
- утримання середньозваженого показника досягнення ключових показників ефективності (КПЕ) на рівні від 80%;
- забезпечення низької плинності кадрів (до 15%);
- забезпечення участі представників Товариства у щонайменше 3 тренінгах;
- утримання штату працівників численністю до 60 чоловік;
- вчиняти дії, спрямовані на збільшення розміру статутного капіталу Товариства до 7 000 000 000 грн;
- вчиняти дії, спрямовані на зміну структури капіталу, задля збільшення його ліквідності до рівня 158%;
- здійснювати адвокацію отримання Товариством державної гарантії за зобов'язаннями з обмеженим регресом.

Запобігання корупції

ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» керується принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і вживає всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям (практикам) у своїй

внутрішній діяльності, а також у правовідносинах з клієнтами, контрагентами та іншими юридичними чи фізичними особами, з якими встановлюються ділові стосунки, органами державної влади, органами місцевого самоврядування.

В ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» призначений Уповноважений з антикорупційної діяльності та впроваджена Антикорупційна програма.

План заходів із запобігання та протидію корупції в ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» на 2024 рік затверджений наглядовою радою Товариства 31.01.2024 (протокол засідання №3) та оприлюднений на офіційному вебсайті Товариства. Звіт про результати виконання Антикорупційної програми ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» за 2024 рік затверджений наглядовою радою Товариства 26.12.2024 (протокол № 25) та оприлюднений на офіційному вебсайті Товариства. Порухень вимог Закону України «Про запобігання корупції» та Антикорупційної програми Товариства у 2024 році не виявлено. Перевірки та службові розслідування у звітному році в Товаристві не проводились за відсутності корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. Факти перешкоджання належному виконанню Уповноваженим з антикорупційної діяльності (головному комплаєнс-менеджеру) Товариства своїх функцій, встановлення для вказаної особи необґрунтованих обмежень, випадків втручання у його діяльність з боку третіх осіб у 2024 році відсутні.

Відповідність Керівним принципам корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності, схваленим Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)

Корпоративне врядування у Товаристві відповідає Керівним принципам ОЕСР:

I: ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

Держава реалізує права власності щодо державних підприємств (ДП) в інтересах загалу громадськості. Держава повинна ретельно оцінювати та розкривати суть цілей на підтвердження державної форми власності та піддавати ці підходи періодичному аналізу.

Приватне акціонерне товариство «Експортно-кредитне агентство» є експортно-кредитним агентством України, утвореним 23 листопада 2018 року на виконання Закону №1792 за рішенням Кабінету Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України № 65 від 7 лютого 2018 року «Питання утворення Експортно-кредитного агентства»).

Метою діяльності Товариства є стимулювання масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження.

Частиною другою статті 4 Закону № 1792 визначено основні завдання ЕКА, а саме:

– захист українських експортерів від ризику неплатежів та фінансових втрат, пов'язаних з виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), шляхом страхування, перестрахування та гарантування;

– захист українських експортерів від ризику фінансових втрат, пов'язаних з інвестиціями у створення об'єктів та інфраструктури, необхідних для розвитку переробної промисловості та експорту товарів (робіт, послуг) українського походження, шляхом страхування, перестрахування;

– впровадження сучасних фінансових технологій у зовнішній торгівлі та механізмів підтримки експорту шляхом страхування, перестрахування та гарантування;

– розвиток експорту товарів (робіт, послуг) українського походження, підвищення конкурентоспроможності товарів (робіт, послуг) українського походження на світових ринках;

– участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;

– співпраця з міжнародними та іноземними фінансовими організаціями, урядами іноземних держав, іноземними банками та експортними агентствами, у тому числі для акумуляції міжнародної фінансової допомоги, забезпечення зростання експорту та економіки України, виконання боргових зобов'язань ЕКА.

ЕКА провадить діяльність із страхування, перестрахування та надання гарантій відповідно до Закону № 1792 та нормативно-правових актів, прийнятих для реалізації положень цього Закону, статуту ЕКА, внутрішніх документів ЕКА, що включає такі види діяльності:

1) страхування та перестрахування експортних кредитів, а також страхування та перестрахування від воєнних та/або політичних ризиків кредитів українських суб'єктів господарювання, пов'язаних з інвестиціями у створення об'єктів та інфраструктури, необхідних для розвитку переробної промисловості та експорту товарів (робіт, послуг) українського походження;

2) страхування та перестрахування факторингу;

3) страхування та перестрахування зовнішньоекономічних договорів (контрактів);

4) страхування та перестрахування прямих інвестицій з України, а також страхування та перестрахування прямих інвестицій в Україну від воєнних та/або політичних ризиків;

5) страхування та перестрахування акредитивів;

6) страхування та перестрахування договірних банківських гарантій;

7) надання зустрічних гарантій банкам українських експортерів;

8) участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами;

9) консультаційна діяльність;

10) інші види діяльності із страхування та перестрахування, що не суперечать меті діяльності ЕКА та визначаються відповідно до вимог частини другої статті 6 Закону № 1792.

Згідно з Законом № 1792, діяльність ЕКА із страхування, перестрахування та гарантування здійснюється виключно щодо товарів, робіт, послуг українського походження у значеннях, наведених у частині першій статті 1 Закону № 1792 та спрямовується на стимулювання виробництва та експорту таких товарів, робіт, послуг. При цьому ЕКА не здійснює підтримку експорту товарів, що характеризуються за кодами згідно з УКТ ЗЕД, визначеними у частині другій статті 8 Закону № 1792.

II: ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ ЯК ВЛАСНИКА

Держава повинна діяти як поінформований та активний власник, забезпечувати управління ДП у прозорий та відповідальний спосіб, на високому рівні професіоналізму та результативності.

ЕКА утворене у формі акціонерного товариства та є юридичною особою приватного права, що провадить діяльність на комерційній основі, єдиним засновником та акціонером якого є держава в особі Кабінету Міністрів України. Розмір державної частки в статутному

капіталі Товариства становить 100%. Управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі ЕКА, здійснює Кабінет Міністрів України через уповноважений ним орган управління – Міністерство економіки України.

Частиною третьою статті 2 Закону № 1792 передбачено, що засновником та акціонером ЕКА, якому належить не менше 50 відсотків статутного капіталу плюс одна акція (мінімальна частка корпоративних прав держави у статутному капіталі ЕКА), є держава в особі Кабінету Міністрів України. Стосовно мінімальної частки корпоративних прав держави у статутному капіталі ЕКА не можуть вчинятися дії, наслідком яких може бути відчуження цих корпоративних прав з державної власності. У разі часткового набуття корпоративних прав держави іншими акціонерами, крім держави, такі акціонери ЕКА зобов'язані попередньо погодити з Національним банком України у встановленому ним порядку набуття та/або збільшення істотної участі в ЕКА. Таким чином, допускається відчуження частки корпоративних прав держави у статутному капіталі ЕКА з урахуванням положень статті 2 Закону №1792.

У Товаристві діє дворівнева структура управління.

Управління діяльністю Товариства здійснюють його органи, склад і порядок обрання (призначення) яких визначаються Статутом Товариства та законодавством України.

Органами управління Товариства є:

- 1) загальні збори акціонерів;
- 2) наглядова рада;
- 3) правління.

Органи Товариства діють у межах повноважень і компетенції, що визначаються цим Статутом Товариства, нормативно-правовими актами Національного банку України, внутрішніми документами Товариства та законодавством України.

Загальні збори акціонерів є вищим органом Товариства.

Функції загальних зборів акціонерів Товариства здійснює уповноважений орган управління (Міністерство економіки України).

Загальні збори акціонерів можуть вирішувати будь-які питання діяльності Товариства, крім тих, що віднесені до компетенції наглядової ради Товариства законом або Статутом Товариства.

Наглядова рада Товариства має право включити до порядку денного загальних зборів акціонерів Товариства будь-яке питання, що віднесене до виключної компетенції наглядової ради законом або Статутом Товариства, для його вирішення загальними зборами акціонерів Товариства.

Наглядова рада є колегіальним органом, що в межах компетенції, визначеної Законами України “Про акціонерні товариства” і “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності” та Статутом Товариства, здійснює управління Товариством, а також контролює та регулює діяльність правління.

Правління є постійно діючим колегіальним виконавчим органом товариства, що здійснює керівництво поточною діяльністю та несе відповідальність за ефективність його

роботи відповідно до Закону України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності” та Статутом Товариства.

III: ПІДПРИЄМСТВА ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Відповідно до обґрунтування державної власності, нормативно-правова база стосовно ДП повинна забезпечувати рівні умови та чесну конкуренцію в умовах ринку при здійсненні господарської діяльності підприємствами державної форми власності.

ЕКА є страховиком із спеціальним статусом, що здійснює діяльність на підставі ліцензії на здійснення діяльності ЕКА, що включає страхування, перестраховування, надання гарантій.

Державне регулювання та нагляд за діяльністю Товариства здійснює НБУ з урахуванням особливостей, встановлених Законом № 1792.

Порядок видачі та анулювання ліцензії встановлено Положенням про ліцензування Експортно-кредитного агентства, умови провадження ним діяльності та порядок здійснення державного нагляду за його діяльністю, затвердженим Постановою Правління НБУ №1 від 06 січня 2023 року (у редакції постанови Правління НБУ від 15.12.2024 року № 148).

Рішенням НБУ №21/224-рк від 06 лютого 2023 року Товариство включено до Державного реєстру фінансових установ.

Рішенням НБУ №21/2397-рк від 25 грудня 2023 року ухвалено видати Товариству безстрокову ліцензію на здійснення діяльності експортно-кредитного агентства, що включає страхування, перестраховування, надання гарантій.

Закон № 1792 не запроваджує виключності послуг, які надаються ЕКА, окрім надання послуг з державною підтримкою, тому страхові компанії України у будь-який час можуть створити конкуренцію ЕКА. Водночас, відповідно до рекомендацій Європейського управління з питань банківського нагляду, страхування кредитних ризиків може розглядатися як засіб мінімізації кредитного ризику виключно коли таке страхування здійснюється експортно-кредитними агентствами, його економічна сутність збігається з гарантією та умови гарантії відповідають стандартам щодо прийнятності забезпечення.

Отже, конкурентами Товариства є страхові компанії, що здійснюють страхування торгових кредитів (дебіторської заборгованості) українських експортерів; програма надання державних гарантій на портфельній основі, що здійснюється на підставі Постанови Кабінету міністрів України №723 від 14 липня 2021 року «Деякі питання надання державних гарантій на портфельній основі», інші програми надання фінансових інструментів на портфельній основі (Європейського Інвестиційного Банку, Європейського Інвестиційного Фонду), інші види забезпечення.

IV: СПРАВЕДЛИВЕ СТАВЛЕННЯ ДО АКЦІОНЕРІВ ТА ІНШИХ ІНВЕСТОРІВ

Якщо ДП є публічною компанією, або іншим чином недержавні інвестори є серед власників ДП, і держава, і держпідприємства мають визнавати права всіх акціонерів та забезпечувати справедливе ставлення й рівний доступ всіх акціонерів до корпоративної інформації.

Засновником та акціонером Товариства, якому належить 100 відсотків статутного капіталу товариства, є держава в особі Кабінету Міністрів України.

Акціонерами Товариства можуть бути:

держава в особі органу, уповноваженого управляти корпоративними правами держави у статутному капіталі Товариства;

фізичні та юридичні особи.

Управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі Товариства, здійснює Кабінет Міністрів України через уповноважений орган управління (Міністерство економіки України).

Кожною простою акцією Товариства акціонеру надається однакова сукупність прав, включаючи права на:

- 1) участь в управлінні товариством;
- 2) отримання дивідендів;
- 3) отримання в разі ліквідації Товариства частини майна товариства пропорційно кількості належних йому акцій;
- 4) отримання інформації про господарську діяльність Товариства, якщо вона не становить державної таємниці. Доступ до відомостей, що становлять державну таємницю, здійснюється на підставі законодавчих актів про захист державної таємниці;
- 5) призначення представників на загальні збори акціонерів Товариства та їх відкликання.

Акціонери мають інші права, передбачені законодавством України та Статутом Товариства.

На вимогу акціонерів Товариство зобов'язане надавати їм для ознайомлення документи та інформацію відповідно до законодавства України.

Акціонери мають обов'язки, встановлені законом.

V: ВІДНОСИНИ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Політика власності держави повинна повністю визнавати відповідальність ДП перед зацікавленими сторонами і передбачати, що ДП звітують стосовно стану їх відносин із зацікавленими сторонами. Будь-які очікування держави щодо відповідальної діяльності ДП мають бути чітко вираженими.

Товариством розроблений та затверджений Кодекс етики та ділової поведінки приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» (далі – Кодекс), який визначає основні морально-етичні і ділові норми, стандарти та принципи, корпоративні цінності та правила корпоративної поведінки. Кодекс є одним із засадничих документів корпоративної стратегії розвитку Товариства, де зібрані основні етичні цінності та принципи для запобігання ситуаціям, які шкодять репутації Товариства. Кодекс розроблений на підставі етичних стандартах світової ділової практики, законодавства України, норм Організації економічного співробітництва та розвитку щодо протидії корупції та впровадження доброчесності у державних підприємствах. Кодекс відображає прийняті в Товаристві стандарти високої етичної поведінки, що гарантують чесні і справедливі відносини усередині колективу, співпрацю Товариства з діловими партнерами, контрагентами, державними органами, громадськістю, конкурентами та слугує основним інструментом для запобігання можливих порушень і конфліктних ситуацій, а також для дотримання законодавства і внутрішніх політик, зокрема, з розвитку корпоративної культури в Товаристві. Кодекс не

описує всіх можливих ситуацій, які можуть виникнути у процесі роботи посадової особи, керівника або працівника, але містить основоположні орієнтири, які використовуються під час вирішення складних етичних та інших ситуацій. За жодних умов посадові особи, керівники структурних або відокремлених підрозділів та працівники Товариства не повинні ставити під загрозу репутацію Товариства, навіть якщо це може принести потенційну вигоду Товариству, та несуть персональну відповідальність за недотримання вимог Кодексу, вимог законодавства і внутрішніх нормативних документів Товариства.

VI. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОЗОРИСТЬ

У своїй діяльності ДП мають дотримуватися високих стандартів прозорості й так само, як і публічні компанії, повинні дотримуватися високих стандартів якості бухгалтерського обліку, розкриття інформації, виконання законодавчих вимог і стандартів аудиту.

Відповідно до статті 10 Закону №1792, Товариство здійснює свою діяльність та публічно висвітлює її у спосіб, який дозволяє громадськості здійснювати моніторинг її діяльності, а українським експортерам дізнаватися про виконувані Товариством функції.

Товариством розроблене та затверджене Положення про оприлюднення інформації приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство», що визначає мету та принципи оприлюднення інформації та подання звітності Товариством, регулює взаємовідносини Товариства з іншими юридичними та фізичними особами з питань своєчасного інформування всіх зацікавлених сторін щодо продуктів (послуг) Товариства, стратегічної та операційної діяльності, корпоративного управління, суспільно значимих аспектів діяльності Товариства. Основними принципами оприлюднення інформації є прозорість, регулярність, оперативність, доступність, повнота і збалансованість між відкритістю та дотриманням комерційних інтересів Товариства.

Товариство є підприємством, що становить суспільний інтерес.

Товариство складає та розкриває проміжну та річну фінансову звітність, що є фінансовою звітністю загального призначення, яка формується з метою достовірного подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Товариства для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Товариства є Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ), включаючи МСБО та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, що офіційно оприлюднені на вебсайті Міністерства фінансів України.

Річна фінансова звітність Товариства підлягає обов'язковій перевірці незалежним суб'єктом аудиторської діяльності. Посадові особи товариства зобов'язані забезпечити доступ незалежного суб'єкта аудиторської діяльності до всіх документів, необхідних для перевірки результатів фінансово-господарської діяльності Товариства.

Товариство на своєму офіційному вебсайті оприлюднює щокварталу інформацію про діяльність Товариства, обов'язковість оприлюднення якої визначено законодавством. Товариство щорічно готує та оприлюднює на своєму офіційному вебсайті звіт про результати діяльності, інформацію та інші документи (звіти), у тому числі обов'язкові до оприлюднення відповідно до вимог законодавства України.

VII: ОБОВ'ЯЗКИ НАГЛЯДОВИХ РАД ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

Для виконання своїх функцій стратегічного скерування та моніторингу діяльності керівників ДП, Наглядові ради ДП повинні мати необхідні повноваження, володіти потрібними компетентностями й бути об'єктивними. Наглядові ради ДП зобов'язані діяти добросовісно і нести відповідальність за свої дії.

До компетенції наглядової ради Товариства належить вирішення питань, передбачених Законом України "Про акціонерні товариства" і Законом №1792 та Статутом Товариства.

Наглядова рада підзвітна загальним зборам акціонерів Товариства, здійснює свою діяльність з дотриманням законодавства України, вимог Статуту Товариства, Положення про наглядову раду Товариства, інших внутрішніх документів Товариства.

Склад наглядової ради затверджується загальними зборами. Голова та заступник голови наглядової ради обираються членами наглядової ради з їх числа простою більшістю голосів від кількісного складу наглядової ради. Кількісний склад наглядової ради складає п'ять осіб. Незалежні члени визначаються шляхом конкурсного відбору в установленому законодавством порядку. Представники держави обираються до складу наглядової ради в установленому законодавством порядку. Кількість незалежних членів наглядової ради становить більшість у загальному складі наглядової ради. Член наглядової ради діє в інтересах Товариства, а не особи чи органу, що висунув, затвердив або обрав відповідного члена наглядової ради.

Член наглядової ради має право отримувати будь-яку інформацію та документацію про товариство, якщо така інформація (документація) йому необхідна для виконання функцій члена наглядової ради. Посадові особи органів Товариства зобов'язані у п'ятиденний строк із моменту отримання Товариством письмової вимоги члена наглядової ради забезпечити йому доступ до відповідної інформації (документації).

Голова наглядової ради організовує її роботу, скликає та проводить засідання наглядової ради та головує на них, здійснює інші повноваження, передбачені Статутом і Положенням про наглядову раду Товариства. У разі неможливості виконання головою наглядової ради своїх повноважень його повноваження виконує заступник голови наглядової ради, а в разі його відсутності - один із членів наглядової ради за її рішенням.

Засідання наглядової ради скликаються за ініціативою голови наглядової ради або на вимогу члена наглядової ради. Засідання наглядової ради також скликаються на вимогу акціонерів, правління Товариства або його члена.

Для підготовки та більш детального опрацювання питань наглядовою радою створені та функціонують комітети:

- 1) комітет з питань аудиту;
- 2) комітет з питань призначень та визначення винагороди посадовим особам Товариства.

Оцінка діяльності наглядової ради ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» проводиться щорічно з урахуванням норм Закону України «Про акціонерні товариства», відповідно до Порядку проведення оцінки роботи наглядової ради приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство», затвердженого рішенням наглядової ради Товариства від 12.01.2024 (протокол № 1). За результатом проведеної оцінки складається Звіт про оцінку роботи наглядової ради Товариства за відповідний рік.

Наглядовою радою Товариства затверджена Політика запобігання, виявлення та управління конфліктами інтересів приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство», яка регламентує основні принципи і вимоги, які встановлюються в рамках управління ситуаціями конфлікту інтересів, установлює вимоги до працівників (у тому числі членів наглядової ради) Товариства, дотримання яких сприятиме зменшенню ризику виникнення конфлікту інтересів.

В Товаристві створена комплексна система внутрішнього контролю, що включає підсистеми комплаєнс, управління ризиками та внутрішнього аудиту. Ключові особи системи внутрішнього контролю підпорядковуються наглядовій раді та звітують перед нею. Головний ризик-менеджер (якому підпорядковується департамент з управління ризиками Товариства), головний комплаєнс-менеджер та головний внутрішній аудитор призначені наглядовою радою та функціонують як незалежні структурні підрозділи Товариства.

Внутрішній аудит в Товаристві здійснюється головним внутрішнім аудитором. Положення про внутрішній аудит ПрАТ «Експортно-імпортне агентство», затверджене наглядовою радою Товариства, визначає організацію, основні функції та задачі внутрішнього аудиту. Положення є основним документом, який визначає статус, структуру, повноваження, основні функції, завдання та цілі діяльності головного внутрішнього аудитора Товариства.

19.03.2025

Голова правління

Руслан ГАШЕВ